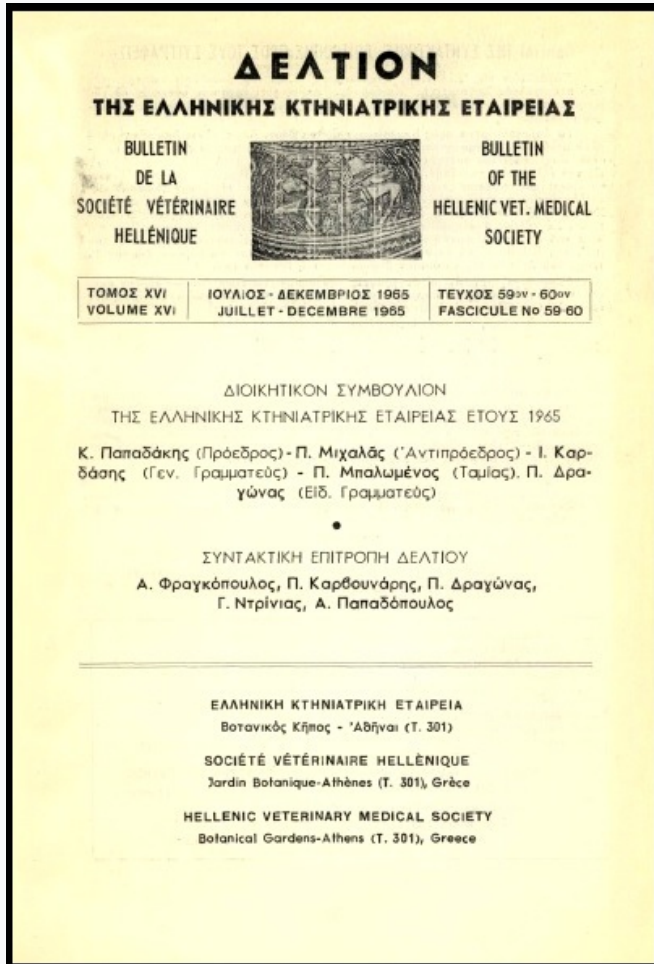

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 16, No 2 (1965)

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΚΗΣ ΤΟΜΗΣ ΕΙΣ ΟΝΟΝ

Β. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

doi: [10.12681/jhvms.18746](https://doi.org/10.12681/jhvms.18746)

Copyright © 2018, Β. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Β. (1965). ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΚΗΣ ΤΟΜΗΣ ΕΙΣ ΟΝΟΝ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 16(2), 133–135. <https://doi.org/10.12681/jhvms.18746>

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΚΗΣ ΤΟΜΗΣ ΕΙΣ ΟΝΟΝ

Ἰπὸ

Β. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Νομοκτηνιάτρου

Ἔχουν ἤδη περιγραφεῖ ἀρκεταὶ περιπτώσεις καισαρικήσ τομῆσ εἰσ Ἀγελάδας καὶ ἡ ἐπέμβασισ αὐτῆ ἀποτελεῖ πλέον συνήθη ἐνέργειαν ἐκ μέρουσ τοῦ Κτηνιάτρου. Ἀπετέλει ἄλλοτε πράξιν παράτολμον καὶ ἐπεχειρεῖτο αὐτῆ μόνον ὅταν ἐξηγητοῦντο ἅπαντα τὰ ἔτερα μέσα καὶ μετὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι ἡ ἀγελὰς θὰ ἐδικαιολόγει λόγῳ τῆσ ἀξίας τῆσ τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ταλαιπωρίαν.

Σήμερον, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ καισαρική τομὴ εἰσ ἀγελάδα εἶναι τοιαύτης σοβαρότητος, ὅποια εἶναι καὶ ἡ σκωληκοειδίτισ δι' ἓναν χειρουργόν.

Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ μετὰ τὰ ἵπποειδῆ. Εἰσ ταῦτα, ἡ μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦσα ἀντίληψισ τοῦ ὑπερευαισθήτου περιτοναίου αὐτῶν δὲν ἐβοήθησεν εἰσ τὴν ἐν τῇ πράξει διενέργειαν ταύτης.

Γνωστὸν βεβαίως τυγχάνει ὅτι αἱ περιπτώσεις δυστοκίας εἰσ τὰ ἵπποειδῆ εἶναι κατὰ πολὺ σπανιώτεροι καὶ ὅταν τοιαῦται ἐπισυμβοῦν, ὁ τρόπος διευθετήσεωσ καὶ ἐξαγωγῆσ τοῦ ἐμβρύου εἶναι εὐκολώτεροσ, δεδομένησ τῆσ ἀνατομικῆσ κατασκευῆσ τῆσ λεκάνησ αὐτῶν.

Οὐχ ἤττον ὅμως, δὲν θὰ ἤτο ἄσκοποσ ἡ περιγραφή μιᾶσ περιπτώσεωσ καισαρικήσ τομῆσ εἰσ ἵπποειδῆσ καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἀρθῇ τρόπον τινά, ἡ παλαιά, ἐπικρατοῦσα ἀτυχῶσ καὶ σήμερον, ἀντίληψισ τῆσ μεγίστησ εὐαισθησίας τοῦ περιτοναίου τῶν ἵπποειδῶν εἰσ τὰσ μολύνσεισ καὶ ἡ θεωρουμένη ὡσ ἐκ τούτου ἀνεδαφικῆ πᾶσα σκέψισ χειρουργικῆσ ἐπεμβάσεωσ ἐντὸσ τῆσ κοιλιακῆσ κοιλότητοσ τῶν ἵπποειδῶν.

Τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον, ὅτε ὑπῆρέτων ἐν Σύρῳ, προσεκομίσθη εἰσ τὸ Ἀγροτικὸν Κτηνιατρεῖον Σύρου ὑπὸ τοῦ Κτηνοτρόφου Ἀλοῖσιου Ροσσολάτου, κατοίκου Βάρησ, μία ὄνος, ἡλικίας 8 ἐτῶν, μετρίου ἀναστήματοσ, ἥτισ τὸ ἔσπερασ τῆσ προηγουμένησ ἡμέρασ, ἤρχισε παρουσιάζουσα συμπτώματα ἐπερχομένου τοκετοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆσ νυκτόσ, ἰδὼν ὁ κάτοχοσ τοῦ ζώου ὅτι δὲν ἠδύνατο ἡ ὄνοσ νὰ ἐξωθήσῃ τὸ ἔμβρυον, ἐπεχείρησε νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐπίτοκον ἔλκων τοὺσ δύο προσθίουσ πόδασ, ἀλλ' ἡ κατάστασισ, ὡσ διεπιστώθη τὴν ἐπομένην, ἐπεδεινώθη διότι τὸ ἔμβρυον εἶχεν κάμψιν στερνικὴν τῆσ κεφαλῆσ μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ τραχήλου.

Ὅταν τὴν πρωίαν τῆσ ἐπομένησ ἐκλήθην πρὸσ ἐξέτασιν τοῦ ζώου ἐν τῷ Ἀγροτικῷ Κτηνιατρεῖῳ, διεπίστωσα τὴν στερνικὴν κάμψιν καὶ τὸ ἀσυνήθωσ ἀνεπτυγμένον ἔμβρυον, ὅπερ, ὡσ εἰκόσ, ἤτο ἀπὸ πολλῶν ὥρων νεκρόν. Ἡ ἐπανάταξισ παρὰ τὰσ ἐπιμόνοουσ προσπαθείασ κατέστη ἀδύνατοσ, λόγῳ

ἐλλείψεως ἐπαρκoῦς χώρου. Ἐνηργήσαμεν ἐμβρυοτομήν, δι' ἧς ἀπεκόπησαν οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες καὶ ἡ κεφαλὴ μετὰ μέρος τοῦ τραχήλου. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ ἔξοδος ἦτο ἀδύνατος λόγw ἐξοιδήσεως τῆς γεννητικῆς ὁδοῦ καὶ τοῦ δυσαναλόγου μεγέθους τοῦ ἐμβρύου. Ἡ περαιτέρω ἐμβρυοτομὴ ἐξ ἄλλου ἐθεωρήθη ἄσκοπος καὶ ἐπικίνδυνος, διότι τὸ ζῶον ἤρχισε παρουσιάζον συμπτώματα καταπτώσεως. Ἐπειδὴ παρετήρησα, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἰδιοκτήτου, διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ ζώου, ἦτο μέγαν, ἐτόλμησα νὰ τοῦ συστήσω ὅπως δεχθῆ τὴν ἐπέμβασιν τῆς καισαρικῆς τομῆς. Παρὰ τοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ τὰς σοβαρὰς ἀμφιβολίας του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπεμβάσεως, τελικῶς ἐδέχθη.

Οὕτω, ἀνελάβομεν μετὰ τοῦ συναδέλφου κ. Κ. Μπέλλα, τὴν ἐγχείρησιν. Ἐνισχύθη τὸ ζῶον διὰ καρδιοτονωτικῶν ἐνέσεων καὶ περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐγένετο ἀναισθησία δι' ἐνδοφλεβίου ἐγχύσεως διαλύματος ἐνυδρoυ χλωράλης. Λόγw τῆς προηγouμένης κοπώσεως τοῦ ζώου, ἡ ἀναισθησία ἐπῆλθε ταχέως καὶ παρέμεινε βαθεῖα μέχρι πέρατος τῆς ἐγχειρήσεως.

Ἡ τομὴ ἐγένετο εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευράν, τοῦ ζώου εὐρισκομένου ἐν κατακλίσει ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς, καὶ εἰς μήκος 25 ἐκ. λοξῶς κάτωθι τοῦ κενώου, κατόπιν κουρᾶς καὶ σχολαστικῆς ἀπολυμάνσεως τοῦ ἐγχειρητικοῦ πεδίου. Ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς τοῦτο καθαρὰ βενζίνη διάλυσις Dettol καὶ τελικῶς βάμμα ἰωδίου. Τὸν πέριξ τοῦ ἐγχειρητικοῦ πεδίου χῶρον ἐκαλύψαμεν δι' ἀποστειρωμένης ὀθόνης. Τοπικῶς ἐγένετο ἐγχυσις διαλύματος νοβοκαίνης 2o o.

Μετὰ τὴν τομὴν τοῦ δέρματος, τῶν μυϊκῶν στρωμάτων καὶ τοῦ περιτοναίου ἀπεκαλύφθη τὸ κυφοροῦν κέρας, ὕπερ καὶ ἐξήχθη ἐλαφρῶς ἔξωθι τῆς τομῆς, δι' ἑλξεως, μέσω τοῦ τοιχώματος τῆς μήτρας, τοῦ ἐνὸς ὀπισθίου ἄκρου τοῦ ἐμβρύου. Μετὰ προσοχῆς ἐγένετο τομὴ διὰ ψαλλίδος καὶ ἐξῆλθεν μέρος τῶν ἐμβρυϊκῶν ὑγρῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἐσύρθη ὑπὸ τοῦ νοσοκόμου τὸ ἀκροτηριασμένον ἔμβρυον ἔξωθι τῆς μήτρας. Ταυτοχρόνως ἀφῆρέθη καὶ τὸ ὕστερον Ἐντὸς τῆς μήτρας ἐτοποθετήθησαν ὑπόθετα χρυσομυκίνης καὶ προέβημεν εἰς τὴν συρραφὴν τοῦ τοιχώματος αὐτῆς διὰ κλωστῆς Cat - Gut No 3. Λόγw τοῦ φυσικῶς μεμολυσμένου περιβάλλοντος καὶ τῆς κατὰ συνήθειαν πιθανῆς μόλυνσεως τοῦ περιτοναίου ἐρρίψαμεν ἐντὸς τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος τὸ περιεχόμενον δύο φιαλιδίων πενικιλίνης, 2 ἑκατομ. μονάδων, ὡς καὶ ἐνὸς φιαλιδίου μπατρισίνης. Ἐπηκολούθησε ραφὴ τοῦ περιτοναίου μετὰ μέρος τῶν κοιλιακῶν μυῶν με Cat-Gut No 4, δευτέρα ραφὴ τῶν μυϊκῶν στρωμάτων καὶ τέλος συρραφὴ τοῦ δέρματος κατὰ κόμβους, με κλωστὴ μετᾶξης.

Ἡ ὅλη ἐπέμβασις διήρκησε μίαν καὶ ἡ μίσειαν ὥραν, διεξήχθη δὲ ἄνευ οὐδεμίας ἀντιδράσεως τοῦ ζώου. Δεκάλεπτον μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐγχειρήσεως, ἡ ὄνος ἠγέρθη καὶ ὠδηγήθη εἰς τὴν θέσιν τῆς. Ἐπὶ τριήμερον ἐφηρμόσθη ἀντιβιοτικὴ θεραπεία. Ἡ θερμοκρασία οὐδόλως ὑπερέβη τὴν φυσιολογικὴν. Ἡ ὄρεξις ἐπανῆλθεν εὐθὺς τὴν ἐπομένῃ τῆς ἐγχειρήσεως. Τὸ τραῦμα ἐπουλώθη ὁμαλῶς καὶ μετὰ ὀκταήμερον ἀφῆρσα τὰ ράμματα, παρέδωσα τὸ ζῶον εἰς τὸν χωρικόν.

Μὲ τὴν φαρμακινὴν λοιπὸν εὐχέρειαν χρήσεως ἀντιβιοτικῶν καὶ δὴ τοιούτων εὐρέως φάσματος, λύεται κατὰ ἓνα τρόπον τὸ πρόβλημα διὰ πολλὰς ἀναγκαιοτάτας ἐνδοκοιλιακὰς ἐγχειρήσεις εἰς τὰ ἵπποειδή. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ

ἤτο παράτολμον, νὰ ἐπιχειρήσῃ τις ἐπεμβάσεις καὶ εἰς περιπτώσεις κωλικῶν (ὡς ἐμμένου κοπροστάσεως, ἐμφράξεως, συστροφῆς ἐντέρου κ.λ.π.) καὶ νὰ εἰσχωρήσῃ οὕτω εἰς τὰ ἄδυστα τῆς κοιλίας τῶν ἵπποειδῶν.

Π ε ρ ῖ λ η ψ ι ς :

Ὁ συγγραφεὺς περιγράφει μίαν περίπτωσιν καισαρικῆς τομῆς εἰς μίαν ὄνον, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀρθῇ ἡ ἀντίληψις τοῦ λίαν εὐαισθήτου περιτοναίου τῶν ἵπποειδῶν, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα, ὑπάρχει σήμερον ἡ εὐχέρεια χρήσεως ἀντιβιωτικῶν εὐρέως φάσματος.

ΜΟΝΟΚΕΡΩΣ ΜΗΤΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΕΛΑΔΑ

Ἵ π ὀ

Κ. ΣΕΪΤΑΡΙΔΗ καὶ ΘΩΜΑ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Ἡ μονόκερος μήτρα (Uterus Unicornis, Semiuterus), ὀφειλομένη εἰς ἀτελή, κατὰ τὴν πρώιμον ἐμβρυϊκὴν ζωὴν, ἀνάπτουζιν τοῦ ἐνὸς τῶν Μυλλερείων πόρων, χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ ὅτι ἡ μήτρα ἔχει ἐν μόνον κέρασ. Τὸ ἕτερον κέρασ ἐλλεῖπει τελείως ἢ μερικῶς ἢ ἐμφανίζεται ὑπὸ μορφήν λεπτιῆς συμπαγῶς συστάσεως χορδῆς.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις τῆς ἐν λόγω διαμαρτίας περὶ τὴν τὴν διάπλασιν εὐρίσκεται εἰς τὸ τελικόν (μητρικόν) ἄκρον τοῦ ὠαγωγοῦ κυστικὴ διεύρυνσις περιέχουσα βλένην καί, ἐνίοτε, μάζαν στερεᾶς συστάσεως.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

Οἱ Finscher καὶ Williams (Roberts 1950) ἀναφέρουν τρεῖς περιπτώσεις μονοκέρου μήτρας εἰς ἀγελάδα. φυλῆς Holstein. Εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἀπουσίαζεν τὸ δεξιὸν καὶ εἰς τὴν τρίτην περίπτωσιν τὸ ἀριστερόν κέρασ.

Μία περίπτωσις μονοκέρου μήτρας ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Joest (Benesch 1933). Τὸ ἀριστερόν κέρασ δὲν παρουσίαζεν ἀνωμαλίαν τινά, ἐνῶ ἐκ τοῦ δεξιοῦ, κέρατος ὑπῆρχον μόνον ἡ ὠσθήκη καὶ ὁ ὠαγωγός, τοῦ ὁποιοῦ τελικὴ μοῖρα παρουσίαζεν χωνοειδῆ διεύρυνσιν, περιέχουσα ποσότητά τινα ὕδατώδους ἐκκρίμματος. Οὐδὲν ὑπόλειμμα τοῦ δεξιοῦ κέρατος διεπιστώθη.

Ὁ Bullard (Benesch 1933) διεπίστωσεν εἰς μοσχίδα ἡλικίας 2 ἐτῶν φυλῆς Guernsey ἑτέραν περίπτωσιν μονοκέρου μήτρας. Τὸ δεξιὸν κέρασ δὲν παρουσίαζεν τί τὸ ἰδιαιτέρον, ἐνῶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος ὑπῆρχεν μόνον ἡ ὠσθήκη μὲ ὠχροῦν σωματίον.

Ὁ Benesch (1933, 1957) παρετήρησεν τὴν ἐν λόγω ἀνωμαλίαν εἰς ἀγελάδα ἡλικίας 5 ἐτῶν φυλῆς Simmentaler, ἡ ὁποία ἔσχεν τρεῖς τοκετοὺς. Μετὰ τὸν τελευταῖον τοκετὸν ἡ ἀγελάς αὕτη παρουσίασεν μόνιμον στειρότητα. Τὸ δεξιὸν κέρασ δὲν παρουσίαζεν ἀνωμαλίαν τινά, ἐνῶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρι-